

Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы
Сукаеш авыл җирлеге Советы
КАРАРЫ

Зур Сукаеш авылы

№ 12

17.11.2020 ел

«Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы «Сукаеш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында

Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы « Сукаеш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына таянып, җирле үзидарә турында федераль һәм республика законнары үзгәрешләренә бәйле рәвештә

Сукаеш авыл җирлеге Советы карар итте:

1. Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Сукаеш авыл җирлеге Советының 2012 елның 23 январендәге 1 номерлы карары белән расланган, Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының " Сукаеш авыл җирлеге" муниципаль берәмлеге Уставына түбәндәге үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертергә (25.09.2012 №16, 05.08.2013 №12, 22.10.2014 №29, 30.09.2015 №8, 03.11.2016 №20, 17.04.2018 №8, 03.09.2018 №21, 05.11.2019 №28 карарлар редакциясендә):

1.1. 6 статьяның 1 өлешендәге 9.1 пунктны түбәндәге редакциядә бөян итәргә:

9.1) Россия Федерациясе граждандар законнары нигезендә үз белдеге белән төзелгән корылманы сүтү, үз белдеге белән корылган корылманы сүтү яки аны рөхсәт ителгән төзелеш объектларын үзгәртеп кору, җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре белән билгеләнгән капитал төзелеш объектларының чик параметрларына, территорияне планлаштыру документларына яисә федераль законнарда билгеләнгән капитал төзелеш объектлары параметрларына мәҗбүри таләпләргә туры китерү турында карар кабул итү;».

1.2. 7 статьяның 1 өлешен түбәндәге редакциядә бөян итәргә:

«1. Җирлекнең җирле үзидарә органнары түбәндәгеләргә хокуклы:

- 1) җирлек музейларын булдыру;
- 2) җирлектә нотариус булмаган очракта законнарда каралган нотариаль гамәлләр кылу;
- 3) опека һәм попечительлек эшчәнлеген тормышка ашыруда катнашу;
- 4) җирлек территориясендә җирле милли-мәдәни мохтариәтләренң хокукларын гамәлгә ашыру белән бәйле эшчәнлекне гамәлгә ашыру өчен шартлар тудыру;
- 5) Россия Федерациясе халыкларының милли-мәдәни үсешенә ярдәм итү һәм җирлек территориясендә миллиәтара мөнәсәбәтләр өлкәсендә чараларны гамәлгә ашыру;
- 6) җирлек территориясендә урнашкан муниципаль предприятиеләрне һәм учреждениеләрне мобилизация эзәрләү чараларын оештыруда һәм тормышка ашыруда катнашу;
- 7) муниципаль янғын сагы булдыру;
- 8) туризмны үстерү өчен шартлар тудыру;
- 9) кеше хокукларын тәмин итүгә жәмәгать контролен һәм мәҗбүри тоту урыннарында булган затларга ярдәм күрсәтүне гамәлгә ашыручы иҗтимагый күзәтчелек комиссияләренә ярдәм күрсәтү;
- 10) «Россия Федерациясендә инвалидларны социаль яклау турында» 1995 елның 24 ноябрәндәге 181-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә инвалидларның иҗтимагый берләшмәләренә, шулай ук Гомумроссия инвалидлар иҗтимагый берләшмәләре тарафыннан оештырылган оешмаларга ярдәм күрсәтү.»;
- 11) торак законнары нигезендә социаль файдаланудагы торак фондының торак урыннарына наем шартнамәләре буенча граждандарга муниципаль торак фондыннан торак урыннары бирү;

12) полиция участок уполномоченные вазыйфасын биләп торучы хезмәткәргә һәм аның гаилә әгъзаларына хезмәткәр тарафыннан күрсәтелгән вазыйфаны биләү чорында торак урыны бирү;

13) жирлек территориясендә яшәүче хужаларсыз хайваннар белән эш итү буенча эшчәнлекне гамәлгә ашыру;

14) «Россия Федерациясендә хокук бозуларны профилактикалау системасы нигезләре турында " Федераль законда каралган хокук бозуларны профилактикалау өлкәсендә чараларны гамәлгә ашыру»;

15) инвалидлар, сәламәтлекләре чикләнгән затлар, адаптив физик культура һәм адаптив спорт үсешенә ярдәм күрсәтү;

16) «кулланучылар хокукларын яклау турында» 1992 елның 7 февралендәге 2300-1 номерлы Россия Федерациясе Законнда каралган кулланучылар хокукларын яклау чараларын гамәлгә ашыру.».

1.3. 15.1 статьяны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«Статья 15.1. Халык жыены

1. Гражданныр жыены халык тарафыннан турыдан-туры жирле үзидарә гамәлгә ашырылу һәм халыкның жирле үзидарәне гамәлгә ашыруда катнашуы рәвешә булып тора.

2. Гражданныр жыены «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль законда каралган очракларда һәм «Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының Сукаеш авыл жирлегә составына керүче торак пунктларда гражданныр жыенын әзерләү тәртибә турында» гы Положение нигезендә жирлек Советы карары белән расланган очракларда үткәрелә.

3. «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 25.1 статьясында каралган очракларда гражданныр жыены үткәреләргә мөмкин:

1) әлегә торак пункт территориясен башка жирлек (муниципаль район территориясенә кертүгә китерә торган күрсәтелгән торак пункт составына кергән жирлек (муниципаль район) чикләрен үзгәртү мәсьәләсә буенча торак пунктта);;

2) жирлек составына керүче торак пунктта әлегә торак пункт территориясендә гражданнырның үзара салым акчаларын кертү һәм куллану мәсьәләсә буенча. ;

3) Татарстан Республикасы Законы нигезендә авыл жирлегә составына керүче торак пункт территориясә өлешендә торак пункт территориясенәң әлегә өлешендә гражданнырның үзара салым акчаларын кертү һәм куллану мәсьәләсә буенча;;

4) авыл торак пункттында иске авыл торак пункты кандидатурасын тәкъдим итү мәсьәләсә буенча, шулай ук иске авыл торак пунктының вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату мәсьәләсә буенча.;

5) авыл торак пункттында гражданныр жыены шулай ук муниципаль хезмәт турында Россия Федерациясә законнарында каралган очракларда муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә конкурс үткәргәндә конкурс комиссиясә составына кандидатуралар тәкъдим итү максатларында үткәреләргә мөмкин.

4. Гражданныр жыенын жирлек башлыгы йә сайлау хокукына ия, 10 кешедән дө ким булмаган торак пунктта яшәүчеләр төркемә инициативасы белән чакырыла ала.

Жирлек составына керүче торак пункт территориясенәң чикләрен билгеләү критерийлары гражданныр үзара салым акчаларын кертү һәм алардан файдалану мәсьәләсә буенча гражданныр жыены үткәреләргә мөмкин, ул Татарстан Республикасы законы белән билгеләнә.

5.Жыен үткәрү инициативасын хуплау йөзеннән жыелырга тиешлә имзалар саны сайлау хокукына ия, торак пункт территориясендә даими яки нигездә яшәүче, яшәү урыны буенча теркәлгән гражданныр санының 5 процентын тәшкил итә, ләкин 25тән дө ким була алмый.

6. Жирлек башлыгы чакыра торган халык жыены жирлек башлыгы карары белән билгеләнә, инициатив төркем тарафыннан чакырыла торган гражданныр жыены жирлек Советы карары белән билгеләнә.

7. Торак пунктта яшәүчеләр халык жыенын үткәрү вакыты һәм урыны турында алдан хәбәр итәләр, муниципаль хокукый акт проекты һәм гражданныр жыенын хәл итүгә

чыгарылучы мәсьәләләр буенча материаллар белән алдан ук «Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Сукаеш авыл жирлеген составына керүче торак пунктларда гражданнар жыенын эзерләү тәртібе турында» нигезләмәдә билгеләнгән тәртіп нигезендә танышалар.

8. Гражданнар жыены анда сайлау хокукына ия торак пунктта яшәүчеләрнең яртысыннан артыгы (яисә аның территориясенә бер өлеш) яисә жирлектә яшәүчеләр катнашында хокуклы. Торак пунктта бер үк вакытта әлеге торак пунктта яшәүчеләрнең сайлау хокукына ия яртысыннан артыгы бергә булу мөмкинлеген булмаса, жирлек уставы нигезендә гражданнар жыены этаплап, жирлек торак пунктларында гражданнар жыенын эзерләү һәм үткөрү тәртібе турындагы Нигезләмә белән расланган тәртіптә гражданнар жыенын үткөрү турында карар кабул ителгән көннән бер айдан да артмаган вакыт эчендә үткөрелә. Шулай ук вакытта элеккерәк гражданнар жыенында катнашкан затлар тавыш бирүдә катнашының алдагы этапларында катнашмый. Гражданнар жыенында катнашучыларның яртысыннан артыгы тавыш бирсә, халык жыены карары кабул ителгән дип санала.

9. Жыенда кабул ителгән карарлар муниципаль хокукый актлар булып торалар, жирлек башлыгы тарафыннан имзаланалар һәм Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукый актлары регистрына кертелергә тиеш.».

1.4. 17 статьяның 9 өлешен түбәндәгә эчтәлеккә 7 пункт белән тулыландырырга:

"7) инициативалы проектны тикшерү һәм аны хуплау мәсьәләсе буенча карар кабул итү.».

1.5. 19.1 статьяның 6 өлешен түбәндәгә эчтәлеккә 4.1 пункт өстәргә

"4.1) авыл торак пункттында яшәүчеләр өчен өстенлеккә әһәмияткә ия булган мәсьәләләр буенча инициативалы проект керту турында инициатива белән чыгыш ясарга хокуклы;».

1.6. 21 статьяның 1 өлешен түбәндәгә редакциядә бөян итәргә:

«1. Жирле әһәмияттәгә мәсьәләләр буенча фикер алышу, халыкка жирле үзидарә органнары һәм жирле үзидарәнең вазыйфаи затлары эшчәнлегенә турында мәгълүмат бирү, инициативалы проектларны керту һәм аларны карау, территорияль иҗтимагый үзидарәне гәмәлгә ашыру мәсьәләләре буенча фикер алышу өчен жирлек территориясендә гражданнар жыелышлары үткөрелергә мөмкин. Гражданнар жыелышлары микрорайоннар, торак массивлар, кварталлар, урамнар, торак йортлар буенча чакырыла.».

1.7. 23 статьяда:

а) 2 өлешне түбәндәгә эчтәлеккә тәкъдим белән тулыландырырга: "гражданнарның инициативалы проектка ярдәм итү турындагы фикерен ачыклау мәсьәләсе буенча үткөрелгән сораштыруда унтугыз яше тулган инициативалы проектны гәмәлгә ашыру тәкъдим ителә торган жирлек яисә аның өлешендә яшәүчеләр катнашырга хокуклы.»;

б) 3 өлешне түбәндәгә эчтәлеккә 3 пункт белән тулыландырырга:

"3) унтугыз яшькә житкән инициативалы проектны гәмәлгә ашыру тәкъдим ителгән жирлек халкы яисә аның бер өлеше - әлеге инициативалы проектка ярдәм итү турында гражданнарның фикерен ачыклау өчен.»;

в) 5 өлештә:

беренче абзацта «жирлек Советы " сүзләрен Совет карарында: "жирлек Советы" сүзләре белән алмаштырырга. Гражданнар арасында сораштыру үткөрү өчен жирлекнең рәсми сайты «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә файдаланылырга мөмкин. Совет карарында»;

түбәндәгә эчтәлектәгә 6 пунктны өстәргә:

«б) «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәгә жирлекнең рәсми сайтынан файдаланып, гражданнар арасында сораштыру уздырган очракта сораштыруда катнашучыларны идентификацияләү тәртібе.»;

г) 7 өлешнең 1 пунктын «жирлек халкы» сүзләре белән тулыландырырга.

1.8. 29 статьяда:

а) 2 өлешне түбөндөгө эчтөлөккө икенче абзац белән тууландырырга:

«Депутатка үз вәкаләтләрен даими нигездә гамәлгә ашыру өчен өлеге Уставның дәвамлылыгы Татарстан Республикасы Законы нигезендә билгеләнә һәм аена алты эш көне төшкү итә торган чорга эш урынын (вазыйфаларны) саклау гарантияләне.»;

б) 6 нче өлешне түбөндөгө редакциядә бирергә:

«6. Үз вәкаләтләрен даими нигездә гамәлгә ашыручы депутат, жирле үзидарәнең сайланулы органы әгъзасы, жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфаи заты түбөндөгеләргә хокуклы түгел:

1) эшмәкәрлек эшчәнлегә белән шәхсән яки ышанычлы затлар аша шөгильләнергә;

2) түбөндөгө очраклардан тыш, коммерция яки коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә катнашырга:

а) сәяси партия, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында, жирлекнең сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайлау органы тарафыннан түләүсез Идарәдә катнашу, башка иҗтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчәмсез милек милекчеләр ширкәтенең гомуми жыелышында (конференция) катнашу;

б) коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә (сәяси партия, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында, жирлекнең сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайлау органы тарафыннан, башка иҗтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчәмсез милек милекчеләр ширкәтенең гомуми жыелышында катнашу (конференция), Татарстан Республикасы Президенты тарафыннан билгеләнгән тәртиптә Татарстан Республикасы Президентының алдан белдерүе белән катнашу (сәяси партия, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында, жирлекнең сайлау комиссиясе аппаратында;

в) жирлек мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә «Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре советы» Ассоциациясендә, башка муниципаль берәмлекләренең берләшмәләрендә, шулай ук аларның идарә органнарында тәкъдим итү;

г) жирлек исемнән оешманы гамәлгә куючы вәкаләтләрен гамәлгә ашыру тәртибен яисә муниципаль милектә булган акцияләр (устав капиталындагы өлешләр) белән идарә итү тәртибен билгели торган муниципаль хокукый актлар нигезендә жирлекнең идарә органнарында һәм ревизия комиссиясендә, гамәлгә куючы (акционер) булган оешманың идарә итү органнарында һәм ревизия комиссиясендә жирлек мәнфәгатьләрен бушлай тәкъдим итү;);

д) федераль законнарда каралган башка очраклар;

3) башка түләүле эшчәнлек белән шөгильләнергә, мөгаллимлек, фәнни һәм башка иҗади эшчәнлектән тыш. Шулай ук вакытта укытучылык, фәнни һәм башка иҗади эшчәнлек, әгәр Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсе яисә Россия Федерациясе законнары белән башкасы каралмаган булса, чит ил дөүләтләре, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданны һәм гражданнылыгы булмаган затлар акчалары хисабына гына финанслана алмый;

4) Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, идарә органнары, Попечительләр яки Күзәтчелек советлары, Россия Федерациясе территориясендә эшләүче чит ил коммерцияле булмаган хөкүмәтнеке булмаган һәм аларның структур бүлекчеләре составына керергә.».

1.9. 47 статьяда:

а) 1 өлешнең 2 пунктчасын түбөндөгө эчтөлөккө сизгез абзац өстәргә:

«- полиция участок уполномоченные вазыйфасын биләп торучы хезмәткәргә һәм аның гаилә әгъзаларына хезмәткәр тарафыннан күрсәтелгән вазыйфаны биләү чорында торак урыны бирә.»;

б) 47 статьяның 1 өлешендәгә дүрт абзацын түбөндөгө редакциядә бөян итәргә:

«- Россия Федерациясе граждан законнары нигезендә үз белдегә белән төзелгән корылманы сүтү, үз белдегә белән корылган корылманы сүтү яки аны рөхсәт ителгән төзелеш, үзгәртеп кору, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре белән билгеләнгән

капиталь төзелеш объектларының чик параметрларына, территорияне планлаштыру документларына яисә федераль законнарда билгеләнгән капитал төзелеш объектлары параметрларына мәҗбүри таләпләргә туры китерү турында карарлар кабул итә;».

1.10. 50 статьяны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«50 Статья. Жирлекнең сайлау комиссиясе

1. Жирлекнең сайлау комиссиясе жирлек Советы депутатларын, жирле референдумны, жирлек Советы депутатын, жирле үзидарәнең сайланулы органы әгъзасын, жирлек башлыгын, башка сайланулы вазыйфаи затын чакыртып алу буенча тавыш бирүне, жирлек чикләрен үзгәртү мәсьәләләре буенча тавыш бирүне, жирлекне үзгәртеп коруны оештыра.

2. Жирлекнең сайлау комиссиясе жирле үзидарә органнары структурасына керми торган муниципаль орган булып тора.

3. Жирлекнең сайлау комиссиясе «Россия Федерациясе гражданның сайлау хокукларының һәм референдумда катнашу хокукының төп гарантияләре турында» 12.06.2002 ел, № 67-ФЗ Федераль закон, Татарстан Республикасы Сайлау кодексы белән билгеләнгән тәртиптә төзелә.

4. Жирлек сайлау комиссиясенең вәкаләтләре вакыты биш ел тәшкил итә.

5. Жирлекнең сайлау комиссиясе хәлиткеч тавыш бирү хокукы белән 6 әгъзадан тора.

6. Жирлек сайлау комиссиясе эшчәнлеген финанс ягыннан тәэмин итү жирлек бюджетында Россия Федерациясе бюджетларының чыгымнары классификациясе нигезендә аерым юл белән күздә тотыла.

7. Жирлек сайлау комиссиясенең вәкаләтләре, аның эшчәнлеге тәртибе һәм гарантияләре федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, әлеге устав белән җайга салына. Жирлек Советы мөрәҗәгәте нигезендә кабул ителгән Татарстан Республикасы Үзәк сайлау комиссиясе карары буенча жирлек сайлау комиссиясенең вәкаләтләре территорияль сайлау комиссиясенә йөкләнә ала.».

1.11. 72 статьяның 3 өлешен үз көчен югалткан дип танырга.

2. Әлеге карарның 1.3-1.7, 1.11 пунктлары 2021 елның 1 гыйнварыннан үз көченә керә дип билгеләргә.

3. 77 статьясындагы 5 пунктының (бюджет үтәләше турында еллык хисапка бәяләмә әзерләү сроклары өлешендә) 2021 елның 1 гыйнварына кадәр гамәлдә булуын туктатып торырга.

4. Әлеге карарны законнарда билгеләнгән тәртиптә дәүләт теркәве өчен җибәрергә.

5. Дәүләт теркәвенә алынганнан соң әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында түбәндәге веб-адрес буенча урнаштыру юлы белән игълан итәргә: <http://pravo.tatarstan.ru> һәм Азнакай муниципаль районының рәсми сайтында интернет-телекоммуникация челтәрендә түбәндәге веб-адрес буенча: <http://aznakyevo.tatarstan.ru>, Карамалы авыл җирлегенең мәгълүмат стендларында урнаштырырга.

6. Әлеге карарның үтәләшен контрольдә тотуны законлылык, хокук тәртибе, депутат этикасы һәм жирле үзидарә мәсьәләләре буенча даими комиссиягә йөкләргә.